

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาขอนำเสนอ ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการศึกษา
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาสรุปผลได้ดังนี้

1. ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 6 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ หลักความมีส่วนร่วม รองลงมาคือ หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักนิติธรรม และหลักคุณธรรม ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามหมู่บ้านในเขตและหมู่บ้านนอกเขตเทศบาล พบว่า มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ด้านหลักนิติธรรม ประชาชนส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะให้ทางเทศบาลตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม คือ ควรรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชนในชุมชน รองลงมาคือ เทศบาลควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้ด้านกฎ ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของทางเทศบาล ให้แก่พนักงานภายในเทศบาลและประชาชนเพื่อให้มีความรู้เพิ่มขึ้นและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และการออกกฎระเบียบ ควรให้ประชาชนได้รับรู้และมีส่วนร่วม

3.2 ด้านหลักคุณธรรม ประชาชนส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะให้ทางเทศบาลตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม คือ ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างอันดีแก่ประชาชน รู้จักกระทำตนในสิ่งที่ควร ยึดหลักคุณธรรม ยึดถือและปฏิบัติตามจารีต ประเพณีของชุมชนเป็นหลัก

รองลงมาคือ ชีตประโยชน์ของส่วนรวมและความถูกต้องในการบริหารจัดการ และการบริหารจัดการ ควรให้ความเสมอภาคและเป็นธรรมกับทุกชุมชนและประชาชนทุกคน

3.3 หลักความโปร่งใส ประชาชนส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะให้ทางเทศบาลตำบล มิตรภาพ อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม คือ การบริหารจัดการควรมีการสรุปผลการปฏิบัติงาน ต่อประชาชนทุกรอบปีหรือทุกครึ่งปี เพื่อให้ประชาชนรับทราบข้อมูลในทุกด้าน รองลงมาคือ การดำเนินงานแต่ละโครงการตามแผนควรให้ชุมชน ได้รับรู้รับทราบและการทำงานสามารถให้ชุมชน ได้ตรวจสอบแผนการปฏิบัติงาน การรับ-จ่ายตามแผนได้

3.4 หลักการมีส่วนร่วม ประชาชนส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะให้ทางเทศบาล ตำบลมิตรภาพ อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมใน การประเมินผลการปฏิบัติงานในทุก ๆ โครงการของเทศบาล รองลงมาคือ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมใน การจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลให้มากกว่าเดิม

3.5 หลักความรับผิดชอบ ประชาชนส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะให้ทางเทศบาล ตำบลมิตรภาพ อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม คือ การบริหารงานของคณะบริหาร และพนักงาน ควรปฏิบัติตามกฎระเบียบของเทศบาลอย่างเคร่งครัด เพื่อเป็นตัวอย่างรองลงมาคือ ปฏิบัติหน้าที่ของ แต่ละคนอย่างเต็มความสามารถและเต็มที่กับงานที่ทำ และมีความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติและ รับผิดชอบต่อประชาชนในชุมชนต่าง ๆ

3.6 หลักความคุ้มค่า ประชาชนส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะให้ทางเทศบาลตำบล มิตรภาพ อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม คือ นำงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ไปใช้ตามแผนงานที่ กำหนดไว้ อย่างคุ้มค่า และเพื่อประโยชน์ของชุมชนอย่างแท้จริง รองลงมาคือการจัดหรือการบริหาร งบประมาณ ควรทำไปตามลำดับความจำเป็นเร่งด่วนและยึดประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมเป็น สำคัญ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลมิตรภาพ อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม ในครั้งนี้สามารถอภิปรายผลดังนี้

1. ผลจากการศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล มิตรภาพ อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม

ผลการศึกษา พบว่า โดยรวมระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตำบลมิตรภาพ อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็น

รายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 6 ด้าน และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้วพบว่าในด้านของ
 หลักคุณธรรม และหลักนิติธรรมนั้นประชาชนในพื้นที่ยังมองว่าในการบริหารงานของทางเทศบาล
 ตำบลมิตร์ภาพ ยังขาดความเอาใจใส่ และความจริงจังในการบริหารงานจึงทำให้ระดับความคิดเห็น
 อยู่ในระดับที่น้อยที่สุดในจำนวนทั้ง 6 ด้านของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของทาง
 เทศบาลตำบลมิตร์ภาพ และจากการที่การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลมิตร์ภาพ
 อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 6 ด้านนั้นทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเทศบาลตำบลมิตร์ภาพ อำเภอแกลง จังหวัด
 มหาสารคาม แม้จะมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นกรอบในการบริหารจัดการ ตลอดจนได้นำเอา
 แนวทางการปฏิบัติมาชี้แจงแนะนำแนวทางการดำเนินตามกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนในเขตพื้นที่ได้มี
 ความเข้าใจตรงกันในการบริหารงานเพื่อให้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม โปร่งใสและตรวจสอบ
 ได้ แต่ทางเทศบาลตำบลมิตร์ภาพ อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม อาจยังขาดการกำกับดูแล และ
 เข้มงวดให้บุคลากรปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลเท่าที่ควรจึงทำให้ผลการบริหารงานของเทศบาลยัง
 ไม่เป็นที่พอใจของประชาชนในพื้นที่มากนักจึงทำให้ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
 เทศบาลตำบลมิตร์ภาพ อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สละ เจริญผล (2551 : 100 – 102) ได้ศึกษาการนำ
 หลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารงานเทศบาล ของเทศบาลตำบลรางหวาย อำเภอพนมทวน
 จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ความคิดต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารงานเทศบาลของ
 ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลรางหวาย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับ
 ปานกลาง เมื่อพิจารณาหลักพบว่า อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน หลักที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่
 หลักความรับผิดชอบ หลักคุณธรรมหลักความโปร่งใสตรวจสอบได้ หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า
 และ หลักการมีส่วนร่วม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน เรียงลำดับ
 จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบ
 ด้านความคุ้มค่า และด้านความโปร่งใสตรวจสอบได้ ตามลำดับ และสอดคล้องกับ วิจิตรภรณ์
 ไชยโคตร (2550 : 78) ได้ศึกษาการประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาล
 ตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาปรากฏว่า การบริหารงานตาม
 หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบรบือ โดยรวมและรายด้านจำนวน 6 ด้าน คือ ด้านนิติธรรม
 ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วมและด้านความคุ้มค่า อยู่ใน
 ระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามหมู่บ้านในเขตและหมู่บ้านนอกเขตเทศบาล

จากการศึกษาพบว่า ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามหมู่บ้านในเขตและหมู่บ้านนอกเขตพบว่าในสภาพความเป็นอยู่ของหมู่บ้านในเขตและหมู่บ้านนอกเขตเทศบาลยังเป็นชนบทอยู่ จึงทำให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน เพราะในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคามนั้น ทางเทศบาล ได้มีการดำเนินงานบริหารงานโดยยึดหลักตามแนวทางปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลที่ได้กำหนดอย่างชัดเจนว่าจะต้องดำเนินการด้วยความเสมอภาค โดยจะดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ตามบทบาทหน้าที่ที่สามารถจะกระทำได้เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนในภาพรวม ด้วยเหตุนี้จึงน่าจะเป็นเหตุให้ประชาชนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลมีความคิดเห็นว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ วิจิตรภรณ์ ไชยโคตร (2550 : 78) ได้ศึกษาการประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ ฉลองนพ อัมพรัตน์ (2550 : 95-96) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษา มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ อภิชาติ โชติชัชวาลย์กุล (2550 : 87) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าพนักงานส่วนตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลมิตรภาพทั้งในเขตและนอกเขตเทศบาลมีความคิดเห็นว่าทางเทศบาลควรที่จะรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชนในชุมชน ผู้บริหารและบุคลากรในเทศบาลจะต้องเป็นแบบอย่างอันดีแก่ประชาชน รู้จักกระทำตนในสิ่งที่ควรยึดหลักคุณธรรม ยึดถือและปฏิบัติตามจารีต ประเพณีของชุมชนเป็นหลัก มีความโปร่งใสในการบริหารงาน และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานในทุก ๆ โครงการของเทศบาล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

จากผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลมิตรภาพ อำเภอแคว้น จังหวัดมหาสารคาม ยังมีบางด้านที่ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจ และบางด้านยังมีปัญหาในการบริหารงาน ซึ่งเป็นประเด็นที่ควรนำมาปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ด้านนิติธรรม

1.1.1 เทศบาลควรที่จะมีการจัดการประชุมชี้แจงถึงแนวทางในการปฏิบัติงานของเทศบาลให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับรู้และได้มีความเข้าใจที่ตรงกันในการดำเนินการบริหารงานของเทศบาลเพื่อที่จะทำให้แนวทางในการดำเนินงานของเทศบาลเป็นไปในทิศทางเดียวกันและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในพื้นที่

1.1.2 เทศบาลควรมีการออกเทศบัญญัติที่เป็นที่ยอมรับจากประชาชน เพื่อให้การนำไปสู่การปฏิบัติสัมฤทธิ์ผล และเกิดประโยชน์กับชุมชนโดยรวม เช่น การออกเทศบัญญัติที่กำหนดโทษไว้ หากมีการฝ่าฝืน จะเป็นการป้องกันคนที่ทำผิดซึ่งเป็นส่วนน้อยในสังคม ไม่ให้ทำผิดอีก แล้วทำให้คนส่วนมากในชุมชนอยู่อย่างปลอดภัย และมีความสุข เป็นต้นนอกจากนั้นควรมีการเร่งประชาสัมพันธ์ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่ออกโดยเทศบาล หรือตามกฎหมายอื่น ๆ ที่ประชาชนจะต้องปฏิบัติตาม เพื่อเป็นการสร้างความตื่นตัวให้ประชาชนทราบถึงข้อบังคับใหม่ ๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้องต่อไป เพราะหากการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง อาจทำให้เกิดความขัดแย้งในเรื่องความคิดของประชาชนที่มีต่อเทศบาลได้

1.2 ด้านคุณธรรม

1.2.1 เทศบาลควรต้องตระหนักในหน้าที่ ที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชน ควรให้บริการประชาชนด้วยความเป็นมิตรและเป็นกันเองเพื่อให้ประชาชนเกิดความประทับใจและเชื่อถือในการดำเนินงานของเทศบาลมีความใส่ใจต่อปัญหาของชุมชน และมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุผล และควรมีการส่งเสริมพัฒนาองค์ความรู้ของบุคลากรของเทศบาลตำบลในทุกฝ่ายเพื่อให้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น

1.2.2 เทศบาลควรที่จะมีการกิจกรรมที่เน้นในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่บุคลากรในเทศบาลและประชาชนในพื้นที่ เป็นการสร้างเครือข่ายองค์กรศาสนา เพื่อสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงามตามวิถีของชุมชนและศาสนาที่นับถือ เสริมสร้างให้บุคลากรในเทศบาล

และประชาชนเป็นคนที่เหตุผล รู้จักพึ่งพาตนเอง ดำรงชีวิตอยู่อย่างพอเพียง มีภูมิคุ้มกันในตัว รู้จักคิด วิเคราะห์ รู้เท่าทันเทคโนโลยี และยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคต

1.2.3 เทศบาลควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากรเพื่อ เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับประชาชน เช่น การส่งเสริมให้บุคลากรเข้าวัดฟังธรรมทุกวันพระเพื่อเป็น แบบอย่างให้กับประชาชน

1.3 ด้านหลักความคุ้มค่า

1.3.1 เทศบาลควรจัดบริการสาธารณะ ที่สามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ ประชาชนผู้รับบริการอย่างทั่วถึง เช่น การออกหน่วยให้บริการประชาชนในพื้นที่ให้ครอบคลุมและ ตรงกับความต้องการของประชาชนให้บริการด้วยความเต็มใจและเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนที่ เข้ามาใช้บริการ

1.3.2 เทศบาลควรมีการลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้รวดเร็วขึ้นและตรงต่อความ ต้องการของประชาชน เช่น ในการให้บริการแก่ประชาชนทางเทศบาลควรที่จะอำนวยความสะดวก ให้กับประชาชนให้มากที่สุดและในบางขั้นตอนที่มันมีความซับซ้อนในเรื่อง ของกฎกติกาทาง เทศบาลควรที่จะลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานลงบ้างเพื่อที่จะอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนและ เป็นการลดขั้นตอนในการทำงานที่ทำให้เกิดความล่าช้าเสียเวลาของประชาชนที่จะเข้ามาใช้บริการ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในคราวต่อไป

ควรศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในเทศบาล ตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม